

Arkæologisk Forum

Nr.34
2016

Lisbeth Imer og Henriette Lyngstrøm Protest mod nedlæggelsen af den marinarkæologiske masteruddannelse under Syddansk Universitet	3
Jannie Amsgaard Ebsen Arkæologiske profilafræk	4
Mette Svart, Annemette Kjærgaard og Anders Hartvig* Objekttilpasningsparathed, tak! Forundersøgelser af landbebyggelse fra middelalder og nyere tid	11

Tema: Statsbegreber

Redaktionen Temaintro: Statsbegreber	17
Rubina Raja* Den romerske stat i den historiske klassiske arkæologi – eksemplet Gerasa i Jordan	18
Nils Hybel* Begrebet stat i historisk belysning	22
Ole Thyssen* Statens diagram – en filosofisk analyse	25
Morten Ravn Sammenfatning og refleksion over temaet om statsbegreber	29
Mette Løvschal* Vidensopdagelse i store datasæt Udfordringer og perspektiver for dansk arkæologi	34
Courtney Nimura* Ships at the shore – A Scandinavian-wide review of prehistoric rock art	40
Thomas Grane Limeskongressen 2015 Øl, pølser og romertidsarkæologi	46

*Fagfællebedømt artikel

Protest mod nedlæggelsen af den marinarkæologiske masteruddannelse under Syddansk Universitet

Censorkorpset for de danske arkæologiske uddannelses-institutioner ved Københavns Universitet (Saxo-instituttet), Århus Universitet (Institut for kultur og samfund) og Syddansk Universitet (Institut for historie) har erfaret at Syddansk Universitet planlægger at lukke for optaget af studerende i 2018 i kandidat-uddannelsen Marinarkæologi, samt nedlægge uddannelsen i 2020.

Den marinarkæologiske masteruddannelse

Den marinarkæologiske kandidatuddannelse under SDU har optaget og uddannet ca. 12-18 studerende pr. år siden dens oprettelse i 2003. Uddannelsen er en international, engelsksproget uddannelse med tre undervisere. Uddannelsen er, foruden et etårigt masterforløb ved universitetet i Southampton, den eneste nordeuropæiske uddannelse i marinarkæologi. Som en af få danske uddannelser optager uddannelsen derfor en stor procentdel studerende udenfor EU, bl.a. fra Nordamerika (<http://www.sdu.dk/en/uddannelse/kandidat/marinarkaeologi>). Den marinarkæologiske masteruddannelse har et godt og tæt samarbejde med erhvervslivet i Esbjerg og har gode fysiske faciliteter, f.eks. i form af en 300 m² stor lagerbygning til udstyr og til undervisning af studerende i de metodiske dele af faget.

De marinarkæologiske kandidater fra SDU ansættes i danske og europæiske kulturhistoriske museer med marint ansvar, og det er vores indtryk, at de fleste kandidater får arbejde. Kandidaterne er således fuldstændig nødvendige, for at der kan udføres lovpligtige arkæologiske forundersøgelser ved anlægsarbejder under vand. Dette gælder vindmølleparker, havneudvidelser, broforbindelser etc. Som følge af de mange infrastrukturprojekter i de danske farvande og de gode bevaringsforhold er professionelle marinarkæologer således nødvendige for den marine erhvervsudvikling i Danmark. Derudover findes en stor del af verdens kulturarv bevaret marint, både som kulturlandskaber oversvømmet ved havniveaustigninger, samt i form af skibsvrag. Denne kulturarv skal og bør også fremover undersøges, formidles og forvaltes professionelt på det højest mulige niveau. Endelig må det nævnes at der siden 1960 i Danmark er opbygget en enestående ekspertise indenfor marine arkæologiske undersøgelser, som i dag betyder at Danmark er internationalt førende indenfor det marinarkæologiske felt. Denne position vil vi miste såfremt et vitalt uddannelses- og forskningsmiljø nedlægges.

Censorkorpset finder således lukningen af SDUs marinarkæologiske kandidatuddannelse særdeles problematisk af følgende årsager:

- Den danske marinarkæologiske uddannelse er en unik, velfungerende, international og nødvendig uddannelse, der uddanner kandidater til et internationalt akademisk niveau.
- Der er et presserende behov for marinarkæologiske kandidater. Dette gælder særligt for Sydsandinavien, som følge af stigende infrastrukturtiltag i dette område samt gode arkæologiske bevaringsforhold. Nedlæggelsen af den marinarkæologiske uddannelse i Danmark vil i løbet af få år skabe en mangel på marinarkæologer på det danske arbejdsmarked. Arbejdet omhandler lovpligtig udgravning af marin kulturarv samt forskning i og formidling af vores marine kulturhistorie.
- Lukningen vil betyde en væsentlig svækkelse af den marinarkæologiske forskning og udvikling i Danmark, samt medføre et alvorligt videnstab for den kulturhistorisk forskning i Sydsandinavien og Nordeuropa.

Vi vil på det kraftigste henstille til, at den marinarkæologiske kandidatuddannelse, opbygget under SDU, får mulighed for at fortsætte med at uddanne marinarkæologer fremover under danske universiteter.

Seniorforsker Lisbeth Imer og lektor Henriette Lyngstrøm
Formand og næstformand for censorkorps for forhistorisk arkæologi

Arkæologisk Forum er et fagligt tidsskrift der søger at sætte det arkæologiske fag ind i en større sammenhæng – både videnskabeligt og samfundsmæssigt. Her kan både arkæologisk faglige og fagpolitiske emner behandles og debatteres.

Skriv til Arkæologisk Forum:

Arkæologisk Forum modtager gerne bidrag. Kontakt redaktionen, og få råd og vink om indhold, læsere, formaliteter, deadlines m.v.

Fagfællebedømmelse:

Generelt bliver tekster i Arkæologisk Forum fagfællebedømt. Fagfællebedømte artikler er markeret med en stjerne (*) ved forfatternavnet.

Kontakt:

redaktion@archaeology.dk
www.archaeology.dk

© Forfatterne og Arkæologisk Forum.

Artikler, indlæg og billeder må ikke mangfoldiggøres i nogen form uden skriftlig tilladelse fra redaktionen.

Redaktion:

Mette Palm (ansv. redaktør)
Jette Rostock
Bo Jensen
Anna Beck
Ole Thirup Kastholm
Signe Lützau Pedersen
Sara Gjerlevsen
Morten Ravn

Udgiver:

Foreningen af Fagarkæologer – FaF

Forsidebillede:

Helleristningsfelt i Tanum, Sverige.
Foto: Mette Palm ©

Tryk og oplag:

Museum Vestsjælland trykker 250 stk.

Arkæologisk Forum udkommer:

maj og november

Abonnement og løssalg private:

165,- kr. årligt (2 numre)
82,50 kr. pr. nummer

ISSN 1399-5545

Foreningen af
Fagarkæologer
faf@archaeology.dk
www.archaeology.dk

Nr.34
2016
Arkæologisk Forum